

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5207/22
2.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ..., чији су пуномоћници Мануела Милићевић, адвокат из Београда, Краљице Наталије 5 и Ивана Бранковић, адвокат из Београда, Чика Љубина 15/1, против туженог ББ из ..., ..., чији је пуномоћник Младен Тодоровић, адвокат из Београда, Шчербинова 2А, ради дуга, одлучујући о жалбама тужиле изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 28185/21 од 8.6.2022. године, у седници већа одржаној дана 2.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 28185/21 од 8.6.2022. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 28185/21 од 8.6.2022. године првим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужилци исплати укупан износ од 38.500,00 евра са законском затезном каматом обрачунатом по Закону о затезној камати и то на износ од 20.500,00 евра почев од 31.1.2017. године, па до исплате и на износ од 18.000,00 евра почев од 1.7.2017. године до исплате, све у динарској противвредности по куповном курсу НБС на дан исплате. Другим ставом изреке обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 114.000,00 динара.

Благовремено изјављеним жалбама тужилца је првостепену пресуду побијала из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” број 72/11...18/20). Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалбе тужиље нису основане.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она жалбама тужиље неосновано побија и због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља и њен супруг су као инвеститори градили зграду у ... улици у .... Са туженим и његовом породицом били су у пословном односу из ког су настала међусобна потраживања. Када је саграђена зграда у ...ј, тужени је добио станове по договору, али се испоставило да је добио више квадратних метара, него што је договорено, тако да је на име вишка квадрата остао дужан 38.500,00 евра. Када су тужиља и њен супруг позвали туженог да врати новац рекао је да ће новац вратити када прода стан број ... у згради у ..., али и након продаје стана новац није вратио. Дана 14.11.2016. године тужиља – зајмодавац и тужени - зајмопримац закључили су уговор о зајму, којим је уговорено да тужиља даје туженом на зајам износ од 38.500,00 евра у динарској противвредности по куповном курсу на дан позајмице. Наведеним уговором тужени се обавезао да позајмицу врати у ратама - прву рату у висини од 20.500,00 евра најкасније до 30.1.2017. године, а другу рату у износу од 18.000,00 евра најкасније до 30.6.2017. године, уговорено је да свако одлагање враћања дуга повлачи законом предвиђену затезну камату. Текст наведеног уговора сачинио је тужени, а уговор су поред уговорних страна потписали и сведоци ВВ, ГГ и ДД (супруг тужиље). Чланом 5 наведеног уговора предвиђено је да уколико тужени - зајмопримац не буде у могућности да обезбеди новац ради враћања позајмице у предвиђеним динамичким роковима из текућег пословања, додатно се обезбеђује зајмодавац за примљен новац меницом фирме и личном меницом, као и продајом стана сведока ГГ у ... у ..., за који је постојао договор о купопродаји са ЂЂ и ЕЕ, који је требало да се реализује најкасније до 1.6.2017. године. Тужиља није успела да наплати своје потраживање преко издатих меница, јер је фирма "Такси РС" која је издала меницу за предметни дуг била неликвидна и у блокади, а стан наведен у члану 5 уговора је продат, али новац из купопродајне цене није исплаћен тужиљи. Тужиља и тужени су закључили предметни уговор, при чему није дошло до предаје уговореног износа од 38.500 евра, нити је међусобни договор парничних странака био да тужиља на име зајма преда туженом наведени износ новца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је у складу са чланом 231 Закона о парничном поступку оценио да предметним уговором о зајму од 14.11.2016. године није дошло до пренова у смислу члана 348 и члана 349 Закона о облигационим односима, јер парничне странке нису недвосмислено изразиле вољу да постојећу облигацију укину и уместо ње створе нову, већ да исти представља привидан уговор, па као такав нема дејство међу уговорним странама, с обзиром да је током поступка утврђено да приликом закључења истог није дошло до предаје новца и да је закључен да би парничне странке регулисале потраживања из ранијих пословних односа. Како тужиља током поступка није доставила нити један уговор из пословне

сарадње са туженим из ког би суд могао да утврди постојање старе пуноважне облигације између парничних странака, односно да утврди природу пословних односа парничних странака, те испуњеност услова за његову правну ваљаност, нити је предложила извођење доказа на ту околност, првостепени суд је оценио да није испуњен услов прописан ставом 2 члана 66 Закона о облигационим односима да ако предметни уговор прикрива неки други уговор да тај други уговор важи ако су испуњени услови за његову правну ваљаност, па је одбио као неоснован тужбени захтев.

По оцени Апелационог суда првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право дајући за своју одлуку јасне и довољне разлоге, које у целости прихвата Апелациони суд и у смислу члана 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновано је жалбено указивање да првостепени суд није поступио по налогу из пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8079/19 од 16.4.2021. године, којом је у делу укинута претходна првостепена пресуда и да није у поновљеном поступку правилно и потпуно утврдио постојање пословног односа парничних странака, од чега зависи и примена института пренова.

Одредбом члана 398 став 2 Закона о парничном поступку прописано је да је првостепени суд дужан да изведе све парничне радње и да расправи сва спорна питања на које је указао другостепени суд у свом решењу. Ставом 3 истог члана прописано је да на новој главној расправи странке могу да износе нове чињенице и предлажу нове доказе о истом захтеву, само ако учине вероватним да без своје кривице нису могли да их изнесу, односно предложе.

Према одредби члана 7 Закона о парничном поступку странке су дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и да предложе доказе којима се утврђују те чињенице, а чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева суд утврђује искључиво на основу предложених и изведених доказа. Исту обавезу странака прописује и одредба члана 228 Закона о парничном поступку. Дакле, терет доказивања чињеница битних за доношење одлуке, односно за настанак или остварење права, сноси странка која тврди да има то право. Из тих разлога, ако суд на основу изведених доказа, не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању исте закључиће применом правила о терету доказивања прописаном чланом 231 Закона о парничном поступку.

Имајући у виду наведено и цитиране законске одредбе, првостепени суд је у поновном поступку извео све парничне радње и у складу са чланом 313 Закона о парничном поступку расправио сва спорна питања на која је указао другостепени суд и у складу са чланом 8 Закона о парничном поступку правилно оценио да тужила током поступка није доказала постојање ранијег пословног односа парничних странака.

Без утицаја су жалбени наводи којима се оспорава оцена доказа и утврђено чињенично стање, указивањем да само закључење предметног уговора о зајму указује да су странке договориле пренов у смислу члана 348 Закона о облигационим односима.

Правилно је првостепени суд сходно члану 8 Закона о парничном поступку оценио изведене доказе појединачно и у међусобној вези, а затим на основу резултата целокупног доказног поступка дао јасне разлоге које чињенице сматра доказаним, правилно ценећи исказе парничних странака и сведока, као и писане исправе, па је на основу резултата целокупног доказног поступка извео правилан закључак да тужила није током првостепеног поступка доказала да је са туженим закључила уговор о зајму, нити да је уговором о зајму престала ранија облигација, а да су овим новим уговором створили иновацију, односно нову облигацију, јер из садржине уговора не произлази недвосмислено воља субјекта да постојећу облигацију укину (нити која је постојећа облигација) и уместо ње створе нову облигацију, те се не може утврдити да ли је приликом закључења предметног уговора о зајму постојала намера парничних странака да угасе постојећу обавезу, односно обавезу насталу из претходног правног посла и замене је новом обавезом.

У ситуацији када је тужени оспорио потраживање тужиле тврдњом да је предметни уговор о зајму потписао из других разлога, да је то била преградња за уговор о поравнању који је требало да закључе његова мајка и ДД (супруг тужиле), а да тај уговор никада није закључен, те да је тужени потписао предметни уговор без знања своје мајке, јер је хтео да "испегла" однос и да уговор о градњи између дд и његове мајке остане на снази, односно да буде предкорак за закључење новог уговора којим би се све поравнало, а да би се тим новим уговором дд обавезао да плати његовој мајци, што он није учинио. Изричито је навео да није угашен уговор између дд и његове мајке закључењем предметног уговора о зајму, при чему тужила и он нису имали никакав уговор пре предметног уговора о зајму.

Странка која тврди да има неко право сагласно члану 231 став 2 Закона о парничном поступку, сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање тог права. Из тих разлога, ако суд на основу изведених доказа не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу о постојању чињенице закључиће применом правила о терету доказивања прописаном чланом 231 Закона о парничном поступку. Тужила је била у обавези да за своје чињеничне тврдње достави доказе, а докази које је тужила доставила у прилог основаности свог потраживања нису довољни, ни адекватни за доказивање материјално-правног односа који је постојао између тужиле и туженог, као и између тужилиног супруга и мајке туженог.

Одредбом члана 348 Закона о облигационим односима, предвиђено је да обавеза престаје ако се поверилац и дужник сагласе да постојећу обавезу замене новим и ако нова обавеза има различит предмет или различит правни основ.

Пренов је начин гашења облигације на основу уговора којим облигација која постоји престаје, а уместо ње истовремено настаје нова облигација која се разликује од старе по свом предмету и основу. Пренов, као начин престанка облигације настаје када се испуне сва четири законска услова - да постоји стара облигација, да се уговором ствара нова облигација, да између старе и нове постоји разлика и да стране имају намеру да остваре новацију.

Према утврђеном чињеничном стању нису испуњени сви законом предвиђени услови за настанак пренова. Прво, током првостепеног поступка није утврђено

постојање старе облигације, односно парничне странке нису доставиле нити један претходно закључен уговор током њихове пословне сарадње. Друго, предметним уговором странака није задовољен и није испуњен други нужан услов пренова, јер тужила приликом закључења предметног уговора о зајму није предала туженом новац, већ су парничне странке биле у пословном односу из кога је настао дуг од 38.500,00 евра, те су због тога закључиле предметни уговор, којим није настала нова облигација, нити су странке уговориле и успоставиле било какав нови облигационо-правни однос. Предметним уговором странке искључиво регулишу обавезе из свог већ постојећег, међусобног, облигационо - правног односа, с тим да тужила није доставила доказе о томе који постојећи облигационо – правни однос се преиначује, да ли је са туженим била у пословном односу или је њен супруг био у пословном односу са мајком туженог. Осим тога, приликом закључења уговора о пренову воља да се изврши пренов не мора у уговору да буде изричито саопштена, међутим, иако уговорнице не морају споразум о пренову да закључе на изричит начин, воља да се изврши пренов мора бити јасно изражена, односно намера дужника и повериоца за новирањем облигације мора бити несумњива - пошто пренов представља начин гашења облигације, што у конкретном случају није доказано. Предметни уговор није и не може представљати споразум о пренову, како је правилно закључио првостепени суд.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али из посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилном применом чланова 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку првостепени суд је одлучио о трошковима парничног поступка, чију је висину определио сагласно одредбама Адвокатске тарифе и Таксене тарифе важећим на дан пресуђења.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку донета је одлука садржана у првом ставу изреке ове пресуде.

Како тужила није успела са жалбама, то је у складу са чланом 165 став 1 у вези са чланом 153 став 1 Закона о парничном поступку одбијен као неоснован њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у другом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић